

ἀφαιρέσας ἀπὸ τὸν Μάρτιον, ὅστις ἡτοι καθε-
ρωμένος εἰς τὸν θεὸν τοῦ πολέμου "Ἄρην, τὴν
τιμὴν τοῦ νὰ ἔμαι ὁ πρῶτος μήν τοῦ ἐνιαυτοῦ,
καὶ προκρίνας τὸν Ἰανουάριον, ἀπέβλεπεν ἵσως
εἰς τὸ νὰ παρακυψήσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ νὰ τιμῶσι
τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰδήσης μᾶλλον παρὰ τὰ ἐκ τοῦ
πολέμου—συνήργησεν διώς εἰς τὴν μεταβολὴν
ταύτην καὶ ἡ ἐπιθυμία του, ν' ἀρχίζῃ τὸ ἔτος
εἰς τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὄποιαν φθάνει ὁ ἥμιος
εἰς τὴν μεγίστην αὐτοῦ ἔκκλισιν ἢ πτῶσιν, ἥτις
συμβαίνει, ώς εἶναι πασίγνωστον, περὶ τὰ τέλη
Δεκεμβρίου. Τὸ ἑρὸν τοῦ Ἰανουᾶ διετάχθη νὰ
μένῃ κλεισμένον εἰς καιρὸν εἰρήνης, ἀνοικτὸν δὲ
εἰς καιρὸν πολέμου· καὶ τόσον δὲ ἴσχυρῶς ἐνήρ-
γησε τὸ παράδειγμα καὶ αἱ παραγγελίαι τοῦ
Νουμᾶ εἰς τὸν ὑπηκόους του, ὥστε καθ' ὅλον
τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας του εἴχε τὴν εὐχαρί-
στησιν νὰ βλέπῃ κλεισμένον τὸν ναὸν τούτον—
μολονότι οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν τόσον φιλοπόλεμοι,
ὥστε εἰς διάστημα 800 ἑτῶν ἔκλεισθη μόνον
ἔξακις. Πρῶτον καὶ πολυχρονιώτερον ἔκλεισθη
ἐπὶ ζωῆς τοῦ Νουμᾶ αὐτοῦ· δεύτερον εἰς τὸ
τέλος τοῦ πρῶτου Λιβυκοῦ πολέμου—τρίς ἐπὶ
τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου· καὶ ἔκτον ἐπὶ
Νέρωνος.

Εἰς παλαιὰς ζωγραφίας παριστάνεται ὁ μήν
Ἰανουάριος ως ἀνθρωπος λευκοφόρος, διὰ τὴν
χιόνα δηλαδὴ, ἥτις πίπτει τὸν καιρὸν αὐτὸν τὸ
χρόνον· φυσᾶ ἐπάνω εἰς τὸν δακτύλους του,
σημαίνων τὸ ψύχος· καὶ ὑπὸ τὸν ἀριστερὸν του
βραχίονα κρατεῖ δεμάτιον ἔνθα, ἢ ἔχει πρὸ πο-
δῶν αὐτοῦ χαλκοῦν δοχεῖον, πλῆρες ἀναμμένων
ἀνθράκων. Πλησίον αὐτῷ φαίνεται τὸ σημεῖον
τοῦ ὑδροχόου, εἰς τὸν ὄποιον ἐμβαίνει ὁ ἥμιος
τὴν 7—19ην τοῦ μηνὸς τούτου. Οἱ Ἀγγλοσά-
ξονες, οἵτινες ἦσαν ἔκδοτοι εἰς τὰ ποτὰ, ἐζωγρά-
φν τὸν Ἰανουάριον ως ἀνθρωπον καθήμενον εἰς
τράπεζαν μὲν ποτήρια ἐμπροσθέν του· παρέκει
δὲ εἰκονίζοντο ἀνθρώποι ἀριθμεύοντες μὲ βρας,
σπείροντες, καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας γεωργικὰς
ἐνησχολημένοι.

Ο ΑΡΧΑΡΙΟΣ ΧΗΜΙΚΟΣ. ΑΡΙΘ. 6.

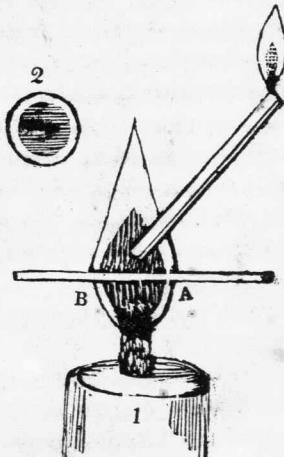
ΕΜΑΘΕΣ ἡδη, ὅτι ὁ κηρὸς ἡ τὸ ἔλαιον δὲν
ἐμπορεῖ νὰ ἀνάψῃ χωρὶς πρῶτον νὰ μεταβληθῇ
εἰς ἀτμόν. Τώρα ἔχω νὰ σὲ εἴπω τὶ περιέργον
περὶ τῆς φλογὸς τοῦ ἀτμοῦ τούτου.

"Αφες τὴν λαμπάδα νὰ ἀνάπτῃ σταθερῶς.
Τώρα κύπταξε αὐτήν. Βλέπεις ἀμαυρόν τι
εἰς τὸ μέσον τῆς φλογὸς; ἔκει, καθαυτὸν ὑπὲρ
τὴν θρυαλλίδα; Περὶ αὐτοῦ ἔχω νὰ ὄμιλήσω.

"Ο ἀτμὸς ἀνάπτει μὲν ὀλόγυρα τῆς θρυαλλί-
δος· ἀλλ' ὁ ἀναβαίνων ἀκριβῶς ὑπὲρ τὸ κέντρον
αὐτῆς δὲν ἀνάπτει—διατί ἄρα; διότι, περιτυ-

λιγμένος ὡν μέσα εἰς τὴν φλόγα, δὲν ἐμπορεῖ νὰ
λάβῃ ἀρά. "Οθεν ὁ εἰς τὸ μέσον τῆς φλογὸς
ἀτμὸς μένει ἀκανυστος, καὶ δὲν ἀναδίδει φῶς,
ἄλλα συγκροτεῖ ἀμαυρόν τι στύμμα εἰς τὸ κέν-
τρον λαμπρᾶς φλογός.

Διὰ νὰ μὲ καταλάβῃς ἐντελέστερα, θέλω σὲ
φέρειν ἐν ἀπλοῦν παραδειγμα. Ἰδὲ τὸ ἀμύγ-
δαλον τοῦτο, πόσον ὁμοιάζει τὸ μυτηρὸν σχῆμα
τῆς φλογὸς. Φαντάσου τώρα, διτὶ τὸ μὲν ἐξώ-
φλοιον τοῦ ἀμυγδάλου εἶναι τὸ ἐκ τὸς τῆς
φλογὸς, τὸ ἀναμμένον ἡ φωτεινὸν αὐτῆς μέρος·
ἡ δὲ ψίχα τὸ ἐν τὸς, τὸ ἀκανυστον ἡ σκοτει-
νὸν μέρος· καὶ θέλεις λάβειν δροτοτάτην ἰδέαν
τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὄποιον εἶναι κατεσκευα-
σμένη ἡ φλόξ τῆς λαμπάδος ἡ τοῦ λύχνου.

Καθαρώτατα ἐμπορῶ νὰ σὲ δείξω, διτὶ τὸ
ἐντὸς τῆς φλογὸς εἶναι ἀτμὸς ἀκανυστος. Λαμ-
βάνω τὸ κομμάτιον τοῦτο λεπτοτάτου ὑαλίου·
εἶναι περίπτι τεσσάρων τετραγωνικῶν δακτύλων·
τὸ βάλλω δὲ ἐπάνω εἰς τὴν μίτην τῆς φλογὸς,
καὶ τὸ καταβιβάζω ταχύτατα πρὸς τὴν θρυαλ-
λίδα. Κύτταξε τώρα τὸ ὑαλίον, πρὶν καπνισθῆ—
γρήγορα! Εἰς τὸ κέντρον βλέπεις τὶ ἀμαυ-
ρόν, ὀλόγυρα δὲ φωτεινὸν κρίκον, ώς παριστά-
νεται εἰς σχῆμα 2. Τὸ σχῆμα αὐτὸν σὲ δείχνει
τομὴν τῆς φλογὸς ἐκ πλαγίου· σχῆμα δὲ
1 τομὴν κατὰ κατάθετον. Τέμνω τὶ ἐκ
πλαγίου, δταν τὸ κόπτω ἀπὸ πλευρὸν εἰς
πλευρόν· κατὰ κατάθετον δὲ, δταν τὸ κό-
πτω ἀπὸ ἄκρον εἰς ἄκρον. Καὶ εἰς τὰ δύο
σχῆματα, τὸ μὲν σκοτεινὸν μέρος παριστάνει
τὸν ἀκανυστον ἀτμόν· τὸ δὲ λευκὸν, τὴν πέριξ
αὐτοῦ φλόγα; Εάν ἐκαίετο ὅλος ὁ ἐκ τοῦ
κηροῦ ἀτμὸς, τίποτε ἀμαυρόν δὲν ἥθελεν ὑπάρ-
χειν εἰς τὸ μέσον τῆς φλογὸς· ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς
ἥθελαν εἰσθαι ἐξίσου φωτεινά· ἀλλ' ώς προείπα,
ὅτι τὸ μέσον ἀτμὸς δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἀνάπτῃ,
διότι ἡ περὶ αὐτὸν φλόξ ἐμποδίζει τὴν μὲ τὸν
ἄερα συγκρινάν του.

Πρὸς πλειοτέραν διασάφησιν τῆς ὑποθέσεως ταῦτης, θέλω κάμειν ἀπλούστιατον μὲν, ώραιότατον δὲ πείραμα. Θέλω ἡόψειν λαρυδίον τι ἐκ τοῦ λεπτοῦ τούτου χαρτωνίου, περὶ τοὺς δύο δακτύλους μακρὸν, καὶ ἐν δέκατον ἔκτον τοῦ δακτύλου πλατύ τῷδε δὲ, δε τῇ λαμπτὰς ἀνάπτει σταθερῶς, τὸ θέτω μέσα εἰς τὴν φλογά, πληπίον τῆς θρυαλλίδος, (τὴν ὅποιαν βλέπεις διτὶ ἀρκετὰ ἐγκαίδισα). Τὸ κρατῶ εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν μόνον διὰ μίαν στιγμήν. Τὸ ἐκβάλλω. Ἰδού τῷδε, κύτταξε τὸ χαρτωνίον· ἐκεῖ μόνον εἶναι καυματισμένον διόν τὸ ἐξωτῆς φλογὸς ἥγγιξεν αὐτό· τὸ μέσα τῆς φλογὸς δὲν τὸ ἐκαυμάτισε διόλου, ἐπειδὴ ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει φωτία.

Ἡ εἰκονογραφία, σχῆμ. I, περὶ τὸ μέσον αὐτῆς δείχνει τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ κρατήται τὸ λωρίδιον τοῦ χαρτωνίου· τὰ σημεῖα δὲ α καὶ β δείχνουν ποῦ καυματίζεται.

Δοκίμασε τὸ πείραμα τοῦτο· ἐνδέχεται μὲν ῥ' ἀποτύχης ἄπαξ ἡ καὶ δίς, διότι χρειάζεται μικρὰ τις ἐπιδεξιότης,—καὶ εἰς αὐτὸν, καὶ εἰς ἐν ἄλλῳ, τὸ δόποιον μέλλω νὰ ἀναφέρω· ἀλλὰ θέλεις βέβαια ἐπιτύχειν καὶ εἰς τὰ δύο, ὑστερον ἀπ' ὀλίγας ὑπομονῆτικάς δοκιμάς.

Ίδού κομμάτιον ὑαλίνης σύνιγγος, περὶ τοὺς τέσσαρας δακτύλους μακρὸν, καὶ ἐν δύοδον τοῦ δακτύλου εἰς τὴν τρύπαν· εἶναι ἀνοικτὸν καὶ ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα. Θέλω πρῶτα τὸ θερμάνειν, κινῶν αὐτὸν ὀλίγην ὠραν ἐλαφρὰ μέσα εἰς τὴν φλόγα· διότι ἵσως ἥθελε σπάσειν, ἀν ἐπιυδόντεο αἰφνιδίως. Τῷδε, βάλλω τὸ ἐν ἄκρον τῆς σύνιγγος μέσα εἰς τὴν φλόγα, δλως διόλου εἰς τὸ σκοτεινὸν αὐτῆς μέρος, ως παριστάνεται εἰς τὴν εἰκονογραφίαν. Στοχάσον τὸ ἀποτέλεσμα. Ίδού, ὁ ἄκανυστος ἀτμὸς ἀναβαίνει διὰ τῆς σύνιγγος, καὶ ἐξέρχεται εἰς τὴν κορυφὴν. Γρήγορα! φέρε τὸ φῶς πλησίον αὐτοῦ, ἀλλὰ προσέχε μή ταράξῃς τὸν ἀέρα, ἐνῷ κινεῖς τὴν κείσα σου. Ίδε! ὁ ἀτμὸς ἀνάπτει· καὶ οὕτως ἀπολαμβάνουμεν δευτέραν φλόγα, ἐξάγοντες τὸ ἐντὸς, τὸ ἄκανυστον μέρος τῆς πρώτης. Ωραῖον πείραμα!

Τόσον περίεργον κατασκευὴν ἔχει ἡ φλόξ λαμπάδων, λύχνων, καὶ ἄλλων παρόμοιων.

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΩΝ.

ΜΟΛΟΝΟΤΙ οἱ Κεφαλλῆνες εἶναι οἱ μᾶλλον ἀδεισιδαίμονες ὅλων τῶν Ἑλλήνων*, ἐδόμενοι σταθερῶς δὲν τοῦτο εἰς τοὺς κατοίκους τῆς περι-

χώρου προλήψεις· τινὲς καὶ ἔθιμα, τὰ ὅποια προῆλθαν ἀπὸ τῶν Ἔθνων τὸ δόγμα καὶ τὴν πλέον μεμακρυσμένην ἀρχαιότητα.

Τινὲς τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν διηγοῦνται βεβαίωτικῶς, διτὶ συνωμίλησαν μὲ Νηρῆτας, ὃς ἴδαν αὐτὰς ὁρούμενας καὶ ἀεροβατούσας, καὶ διτὶ μετεφέρθησαν ὑπὸ τῶν ιδίων, καὶ ἀφέθησαν εἰς διεσπηκότας τόπους. Ἀλλοι λέγουσιν, διτὶ ἀπαντῶσιν εἰς τὰ δάση, διόν τοινεύονται; βορβόλακας, ἢτοι νεοθανεῖς ἀνθρώπους τῆς κοινότητος, ἢ τῆς περιοχῆς των, ζήσαντας κακοβίας. Πολλοὶ οὐδεμίαν ἐργασίαν ἐπιχειροῦσιν, οὐδὲ εξέρχονται εἰς ὅδοιπορίαν, τὴν Τρίτην, ως ήμέραν ἀποφράδα, ἐπειδὴ λέγουσιν διτὶ κατ' αὐτὴν ὁ Κάιν ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν των Ἀβελ. Πιστεύουσιν εἰς τὰς γοητείας καὶ τὰς βασκανίας· καὶ διτὸν ὁ ιερεὺς ἀρχίζῃ τὴν τελετὴν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ἀν τις φθονῇ τὸν γάμον, ἢ ἀν δὲν ἦναι τῆς ἀρεσκείας του, προστρέχει εἰς τὸν ἐπαγγελλόμενον τὴν μαγικήν, δστις, δένων τινὰς κόμβους, διατείνεται διτὶ, ἐνόσῳ αὐτοὶ σώζονται ἀλυτοί, ὁ νυμφίος δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ πρὸς τὴν νύμφην κρέος του. Λέγουσι πρὸς τοὺς ἄλλους, διτὶ καταδέσεις τοιαύτας πράττουσι καὶ εἰς τὰ ποίμνια τῶν ἐχθρῶν των, καὶ, ἐνόσῳ μένουν ἀλυτοί, τὰ θηλυκὰ τῶν προβάτων δὲν ἐμποροῦν νὰ συλλάβωσιν. Οἱ χωρικοὶ οὔτε φυτεύουσιν, οὔτε ἐμφυλίζουσιν, οὔτε κλαδεύουσι φυτὸν ὅποιονδήποτε, ἀν ἡ σελήνη δὲν ἦναι εἰς τὸ τεταρτημόριον. Ἀν φυτόν τι τύχῃ ἀκαρπόν, ἐπικρεμῶσιν εἰς αὐτὸν κρανίον ζῶον, ὃ φρονοῦσιν διτὶ μετατρέπεται οὐτω εἰς καρποφόρον. Τὸ μέγα Σάββατον, διταν ψάλλεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸ Ἀνάστα ὁ Θεὸς, οἵτονσιν ἔξω τῶν οἴκων ἀγγεῖα ἀκέραια ἡ ήμέρασμαστα. Λὲν διαβαίνουσιν ἐπάνω τῶν συντιμιάτων, ἀλλὰ τὰ μετατοπίζουν, ἀν πρέπη ἀναγκαίως νὰ διελθωσιν ἐκεῖθεν. Ὑπολαμβάνουσι κακὸν οἰωνὸν τὴν χύσιν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐξ ἐναντίας ἀγαθὸν τὴν χύσιν τοῦ οἴνου.

Τὸ ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τῶν Γενεθλίων δῆλη ἡ οἰκογενεία, συγκαθημένη περὶ τὴν ἑστίαν, ἀνάπτει μεγάλην πυρόν. Ἡ οἰκοδέσποινα φέρει εἰς τὸν ἄνδρα τῆς ὀγκωδῆ καὶ παχεῖαν κολλύραν, πεπλασμένην ἀπὸ σεμίδαλιν καὶ σταφίδα, μὲ καρύδια καὶ ἀμύγδαλα συνεπηγμένα· ἀφοῦ τεθῆ ἐπὶ τοῦ πυρὸς, καὶ γένωσιν ἐπ' αὐτῆς τινὲς σταυρότυποι σπονδαὶ μὲ ἔλαιον καὶ οἶνον, λαμβάνουσιν ἐκαστος μὲ μίαν χεῖρα τὴν κολλύραν, τὴν ὅποιαν ἀνθέλκοντες πρὸς αὐτοὺς, κόπτουσι καὶ κρατοῦσι καθεῖς ἐν κομμάτιον. Θεωρεῖται δὲ ἐντυχέστερος, δστις ἐτύχε τὸ κομμάτιον, εἰς τὸ ὅποιον ἡ οἰκοδέσποινα, πλάττεσα τὴν κολλύραν, ἔκρυψεν ἐν νόμισμα. Τὸ αὐτὸν

* Ο συγγραφεὺς, χαριζόμενος εἰς τοὺς Κεφαλλῆνας, ἀδικεῖ τοὺς λοιποὺς Ἑλλῆνας.